

Posudek vedoucí na disertační práci Elišky Děcké

Současná praxe nezávislé autorské animace v orální historii autorek působících v New Yorku a Praze

Eliška Děcká si v rámci svého výzkumu vzala za cíl prozkoumat metodou orální historie, jaká úskalí a možnosti přináší tvůrčí praxe animátorek působících v posledních cca 10 letech v Praze a New Yorku. Toto produktivní, relativně úzké vymezení tématu Elišce umožnilo proniknout velmi detailně a komplexně do specifik animátorské tvorby v obou zmiňovaných prostředích a vzájemně je porovnat.

Na Eliščině disertaci i na jejím celkovém přístupu k výzkumné práci oceňuji, s jakou pílí a zapálením se svému mnohaletému bádání věnovala. Vidět je to ostatně mj. i na tom, že text její disertace je téměř dvojnásobný oproti nejnižšímu povolenému rozsahu (přitom se ale nejedná o text nijak zbytečně upovídaný), na vůli dotáhnout k dokonalosti i formální úpravu práce stejně jako na četnosti našich konzultací při přípravě textu. Její disertace z mého pohledu splňuje vše, co by správná disertační práce měla přinést: autorka jasně vymezuje předmět svého zájmu a uvažuje o výhodách či nevýhodách zvolené metody výzkumu. Pro obrovské množství informací posbíraných v rámci rozhovorů vedených metodou orální historie s desítkami respondentek a respondentů následně nalézá systematické a logické roztřídění do jednotlivých částí textu (podmínky financování, specifika výrobního procesu animovaných filmů, podmínky distribuce a vliv animačních komunit na tvorbu zpovídáných autorek). Údaje, jež se dozvěděla v rozhovorech, zprostředkovává věrně a s respektem i empatií k názorům zpovídáných osob, zároveň ale projevuje i analytický odstup a neváhá získaná data doplňovat komentáři či interpretacemi. Text tak výborně balancuje mezi historickým zprostředkováním určité dobové a lokálně specifické situace v tvorbě animovaného filmu a mezi vlastní analýzou autorky práce, jež získané poznatky vhodně doplňuje kontextuálními informacemi (např. o finančních a distribučních možnostech v obou zemích) a vzájemně nutně subjektivně zbarvené zповědi autorek porovnává. Tento postup jí umožnil dospět ve výsledku k mnoha netriviálním, přitom dobře empiricky podloženým závěrům o konkrétních podobách animační praxe současných žen-animátorek a vyvodit z těchto závěrů i některá nenormativní doporučení, jež by mohla potenciálně být prospěšná pro české animátorské prostředí.

Mezi specifika, jež Eliščina disertační práce odhaluje, náleží např. proměny související s novými způsoby financování přes crowdsourcingové portály, silná role animačních spolků a komunit v americkém prostředí na rozdíl od českého, praktika pojímání DVD s animovaným filmem jako samostatného uměleckého artefaktu anebo léty ověřené postupy a nejčastější rozhodnutí při organizaci práce na animovaném snímku (od výběru spolupracovníků po nutnost psychicky zvládat časově náročný a často sociálně izolující proces tvorby). Za velký klad textu považuji důraz na specificky ženskou zkušenost s animátorskou tvorbou – vyjevuje

se tak např. velká důležitost vzájemné emocionální podpory v takovémto prostředí či snížená míra soutěživosti.

Na práci se mi těžko hledají nějaké zápory vzhledem k tomu, že doktorandka vždy promptně reagovala na všechny mé připomínky a vše se snažila po diskusi se mnou upravit tak, aby v textu nebyly žádné logické či stylistické lupy. Asi jediná věc, nad níž po finální četbě textu přemýšlím, je míra osobních sympatií autorky vzhledem k situaci nezávislých animátorek čelících mnoha obtížím daným komplikovanou produkcí i distribucí jejich děl v kontextu současné kinematografie. Na textu je patrné z toho, jaká svědectví práce přináší a jakým způsobem jsou komentovány a doplňovány o další informace, že Eliška stojí na straně zpovídaných, fandí jim v jejich nelehkém úsilí. Toto projevování sympatií vůči respondentkám na jedné straně vede trochu k heroizaci představovaných animátorek, na druhou stranu je ale výzkum id počátku transparentní v tom, že právě takovouto otevřenou, empatickou pozici badatelka zaujala. Velký klad tohoto postupu spočívá v tom, že k doktorandce zpovídané animátorky přistupovaly s velkou upřímností, a ve výsledku tak máme jedinečnou šanci v rámci této práce pochopit nejen určitá objektivní historická fakta o praxi nezávislých animátorek, ale i to, jak obtíže a úspěchy v rámci své tvorby ony osobně vnímají, jak o nich přemýšlejí, co na své práci považují za podstatné a co za problematické atd. Do vědeckého poznání určitého fenoménu samozřejmě náleží i důkladné pochopení této osobní roviny zkušenosti, kterého je přitom většinou velmi obtížné dosáhnout.

V úhrnu předkládanou disertační práci Elišky Děcké považuji za velice zdařilou a v českém kontextu přínosnou – mj. snahou propojit teorii s praxí, stejně jako analytické myšlení se subjektivními prožitky zkoumaných animátorek. Práci navrhuji hodnotit známkou A.

Bílek 14. srpna 2017

Helena Bendová